

#Blijfsporten

Code geel 2020-2021

Protocol voor zwembadexploitanten

www.sport.vlaanderen/corona
www.blijfsporten.be

DE
FITNESSORGANISATIE
GEZOND EN ETHISCH SPORTEN IN DE FITNESS

SKA
SPORT + KEURINGSARTSEN

Gezond Sporten
Vlaanderen

KSF
Vlaamse Sportfederatie

isb
INSTITUUT VOOR
SPORTRECHT EN RECREATIE

SPORT.
VLAANDEREN

Inhoud

Inleiding	3
1. Hoe dit protocol gebruiken?	4
2. Elk zwembad moet een veilige infrastructuur zijn voor de bezoekers	5
2.1. Algemeen	5
2.2. Afstand houden	6
2.3. Hygiëne.....	11
2.4. Samenscholing vermijden	16
2.5. Technische/organisatorische aandachtspunten	17
3. Elk zwembad moet een veilige werkplek zijn	19
3.1. Algemeen	19
3.2. Afstand houden	19
3.3. Hygiëne.....	20
4. Afsluitende bemerkingen	21
Bijlage 1 // Desinfectie	22

Inleiding

In code geel mogen de zwembaden opengesteld worden. Dit protocol sluit aan bij de 'leidraad sport en corona – code geel' en bevat de richtlijnen en adviezen om zwembaden op een verantwoorde en veilige manier te kunnen openstellen.

Aan de basis van dit protocol liggen de **principes afstand houden waar mogelijk**, persoonlijke en algemene **hygiënische maatregelen**, het **voorkomen van samenscholingen** en de **burgerzin van de zwemmer**.

De richtlijnen uit de leidraad sport en corona -code geel zijn ook van toepassing in zwembaden. De limieten voor het aantal personen die mogen samenkomen in het kader van sportactiviteiten zijn opgenomen in onderstaande tabel. De social distance moet niet langer toegepast worden door sporters binnen een sportgroep. Tussen sportgroepen onderling is dit wel nog nodig, behalve in een wedstrijdcontext indien dit noodzakelijk is door de aard van de sport. Afstandsregels en densiteitsregels zijn ook in een zwembad niet van toepassing op kinderen tot en met 12 jaar.

Kleedkamers en douches zijn toegankelijk. Jacuzzi's, stoomcabines en hammams blijven gesloten (zie onder 2.4 voor meer info).

Tabel 1: Overzicht van limieten voor bijeenkomsten/samenscholingen, zoals bepaald door de Nationale Veiligheidsraad en vastgelegd in het ministerieel besluit van 30 juni 2020 houdende dringende maatregelen om de verspreiding van het coronavirus COVID-19 te beperken, laatst gewijzigd bij het ministerieel besluit van 22 augustus 2020

Soort limiet	Maximum aantal personen	Duiding/opmerking
Sociale bubbel	5	Met de mensen binnen deze bubbel mag je onbeperkt contact hebben. Dit is een vast aantal personen per maand die steeds dezelfde moeten zijn.
Familie-/vrienden-bijeenkomst	10	Dit is de limiet van het aantal mensen die je mag zien op een familie- of vriendbijeenkomst. De afstand van 1,5 meter moet hierbij steeds gewaarborgd worden.
Sportgroep	50	Dit is de limiet voor een groep die een sportactiviteit bijwoont in georganiseerd verband. Binnen deze sportgroep kan er onderling contact zijn voor zover dit noodzakelijk is voor de beoefening van de sport.
Publiek Indoor	200	Dit is de limiet voor het aantal toeschouwers die een indoor sportwedstrijd/-evenement mogen bijwonen, mits naleving van het geldende protocol.
Publiek Outdoor	400	Dit is de limiet voor het aantal toeschouwers die een outdoor sportwedstrijd/-evenement mogen bijwonen, mits naleving van het geldende protocol.
CERM-aanvraag	200	Deze limiet bepaalt dat iedere organisator van een sportwedstrijd of -evenement vanaf dit aantal deelnemers of toeschouwers een CERM-aanvraag moet invullen.

Een lokale overheid kan steeds strengere limieten opleggen in functie van de epidemiologische situatie op het eigen grondgebied.

1. Hoe dit protocol gebruiken?

- De **bepalingen uit het federale mb dat de beslissingen van de Nationale Veiligheidsraad** bekrachtigd, moeten ten alle tijden opgevolgd worden. Zij vormen ook de basis voor de richtlijnen in dit protocol.
- Dit protocol bevat richtlijnen opgesteld door de klankbordgroep voor de heropstart van de sportsector en is bekrachtigd door minister Weyts, Vlaams minister van Sport. De eerste kolom geeft weer waarop de informatie van toepassing is, de tweede kolom bevat de algemene richtlijnen, de derde kolom geeft verdere duiding over hoe dit in de praktijk gebracht kan worden. Het is aan beheerders om hier de juiste keuzes te maken in functie van de eigen unieke infrastructuur. Het is aan de sportverenigingen en andere aanbieders om hier actief mee aan de slag te gaan voor een veilig en gezond sportaanbod.
- Het eerste deel focust op de zwembadbezoekers, het tweede deel focust op de medewerkers van het zwembad. Als algemene regel geldt dat er steeds aandacht moet zijn voor afstand houden, hygiëne en beperken van groepsvorming. Dit protocol is ook in die zin opgebouwd. We besteden ook aandacht aan enkele technische aandachtspunten.
- Voor de zwemgelegenheden (openluchtwembad of zwembad met ligweide of strandzone) in recreatiedomeinen die werken in een context van dag- en/of verblijfsrecreatie werd een [apart protocol](#) uitgewerkt.

2. Elk zwembad moet een veilige infrastructuur zijn voor de bezoekers

2.1. Algemeen

	Aandachtspunten	Voorbeelden van mogelijke acties
<p>Verantwoordelijk gedrag van de sporters en hun begeleiders (burgerzin)</p> <p>Zie hiervoor ook:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gedragcode voor sporters • Gedragcode voor G-sporters • Gedragcode voor ouders • Gedragcode voor trainers 	<p>Vraag zwemmers en hun begeleiders alert te zijn voor hun eigen gezondheid en zich te gedragen naar de genomen maatregelen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • een passage hierover in het reglement van interne orde • de regels omtrent zwembadbezoek duidelijk (affiches, rol-up banners, sociale media, website zwembad, animatiefilmpje, ...) communiceren en op de relevante plaatsen herhalen. • de regels actief naar specifieke gebruikersgroepen communiceren • Ben je een G-zwemmer, dan kan een begeleider mee in het zwembad gaan, op voorwaarde dat dit een huisgenoot of je vaste persoonlijke assistent is
	<p>Zwemmers met ziektesymptomen zoals griepig gevoel, koorts hoest, kortademigheid, neusloop en ongewone vermoeidheid komen niet sporten en kunnen de toegang tot het zwembad geweigerd worden.</p> <p>De algemene maatregelen voor de bevolking in kader van Covid-19 gelden ook voor de sporters (www.info-coronavirus.be/nl/tips-om-jezelf-te-beschermen/)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Het reglement van interne orde biedt de mogelijkheid de toegang te verbieden aan elke persoon die een gevaar blijkt op te leveren voor de veiligheid en de gezondheid van de aanwezigen (VLAREM). Deze algemene regel kan verder gepreciseerd worden, dus ook Corona-specifieke items kunnen hier in opgenomen worden. • Werk je met een reservatiesysteem dan kan je bij vraag tot reservatie vooraf de uitsluitingsmaatregelen voor deelname doorgeven. • Bij de praktische mededelingen aan het onthaal kan je een aantal corona-aandachtspunten toevoegen.
	<p>Verantwoordelijk gedrag ondersteunen</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Met communicatie, signalisatie en organisatorische maatregelen kan je verantwoordelijk gedrag aanmoedigen en de aandachtspunten belichten: affiches, markeringen, routing, ...
<p>Registratieplicht</p>	<p>De contactgegevens van één bezoeker of deelnemer per huishouden moeten worden geregistreerd bij aankomst in het zwembad. Dit kan zich beperken tot een telefoonnummer of een emailadres. De gegevens moeten worden bewaard gedurende 14</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Je bent niet verplicht om met een reservatiesysteem te werken. Al is dat wel een handig instrument om de capaciteit in het zwembad te beheersen en wachtrijen en teleurstellingen aan de kassa te vermijden.

	<p>kalenderdagen en mogen enkel gebruikt worden voor de doeleinden ter bestrijding van Covid19. De gegevens moeten worden vernietigd na 14 kalenderdagen.</p> <p>Bezoekers moeten uitdrukkelijk hun akkoord geven. Bezoekers of deelnemers die dit weigeren worden de toegang tot het zwembad bij aankomst ontzegd. Registratie van deelnemers aan reguliere competitiewedstrijden is niet verplicht, aangezien de deelnemers sowieso gekend zijn bij de club en de sportfederatie.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zo'n reservatiesysteem hoeft niet per se online, er zijn ook zwembaden waar er telefonisch gereserveerd kan worden. Werk je zonder reservatie, dan is het voor de bezoekers wel interessant om te weten wat de drukke en rustige momenten zijn. Er zijn ook zwembaden die op de website een teller hebben staan om aan te geven hoeveel plaats er nog is. Met kleuren werken is ook een mogelijkheid.
--	--	---

2.2. Afstand houden

	Aandachtspunten	Voorbeelden van mogelijke acties
Algemeen	<p>Faciliteer de toepassing van de afstandsregels. Voorkom dat er te veel bezoekers voor de beschikbare ruimte zijn. Dit doe je door het aantal bezoekers te doseren (gespreid in tijd en aangepaste maximum capaciteit) en je routing slim aan te pakken.</p> <p>Kinderen tot en met 12 jaar moeten onderling de afstandsregels niet respecteren.</p>	
	<p>Goede signalisatie moedigt aangepast gedrag van de aanwezigen aan en werkt ondersteunend</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Markeringen met de 1,5 meter afstanden op de grond maken het voor iedereen gemakkelijker om afstanden in te schatten • Signalisatie op ooghoogte kan veel duidelijk maken. • Sluit dingen visueel af (bv. niet alle wasbakken/ douches/ lockers/... in gebruik) • Hang duidelijke affiches op met de gedragsregels • ...
	<p>Van de bezoekers mag enige burgerzin verwacht worden, maar zie in de mate van het mogelijke toe op het respecteren van de afstandsregels en reageer wanneer nodig.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Alle medewerkers hebben de taak toe te zien op het respecteren van de afstandsregels. Afhankelijk van de lokale afspraken spreken ze zelf bezoekers aan of verwittigen ze iemand die kan ingrijpen. • Zorg voor goede afspraken met de lokale politie voor het geval de situatie escaleert.

Mondmaskers	Mondmaskers zijn verplicht voor alle bezoekers bij het betreden van het zwembad tot aan de omkleedcabines, en omgekeerd van de omkleedcabines tot de uitgang van het zwembad. Deze regel geldt niet voor kinderen onder de 12 jaar.	<ul style="list-style-type: none"> • Treed als exploitant zowel sensibiliserend als controlerend op.
Capaciteit	<p>Evalueer je maximale capaciteit i.f.v. van het basisprincipe ‘1,5 m afstand houden’ op de verschillende locaties in het zwembadgebouw (inkom, kleedkamers, zwemhal en -baden,...) om een vermenigvuldiging van contacten te voorkomen.</p> <p>Een dosering van het aantal bezoekers is belangrijk om piekmomenten en/of wachtrijen te voorkomen.</p>	
	<ul style="list-style-type: none"> • Capaciteit bepalen • 1,5 m afstand houden moet mogelijk zijn • De richtlijn is 1 persoon per 10m² (densiteitsregel), waarbij de wateroppervlakte en de oppervlakte van de kades (zwemhal) in rekening gebracht kunnen worden, dus niet de oppervlakte van de kleedkamers, inkom, • De richtlijn over 1 persoon per 10m² is niet van toepassing op kinderen tot en met 12 jaar 	<p>Natuurlijk ook rekening houden met de VLAREM-voorwaarden:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ max. 1 bader/3 m² wateroppervlakte ○ max. aantal toegelaten bezoekers = max. aantal baders + max. 1 persoon/2,4 m² kadeoppervlakte i.f.v. de beschikbare evacuatiewegen
	Capaciteit beheersen	<ul style="list-style-type: none"> • Zorg ervoor dat je goed weet hoeveel zwemmers er aanwezig zijn: fysiek tellen automatische toegangscontrole, ... • Een (online) reservatiesysteem zorgt ervoor dat je continu zicht hebt op de bezettingsgraad. Het kan je ook helpen om de drukte in de inkom en /of kleedkamers onder controle te houden. • Als je niet met reservatie werkt kan je online (met kleuren) aangeven hoe ver je van je maximale capaciteit zit en/of de piek- en dalmomenten communiceren. • De zwemduur per zwemmer beperken. • ‘Blokzwemmen’ toepassen. Hierbij kan je er ook voor kiezen om bepaalde tijdsblokken voor bepaalde doelgroepen te voorzien: baantjeszwemmen, recreatief zwemmen voor gezinnen met kinderen < 12 jaar, recreatief zwemmen vanaf 12 jaar, ... • Met aankomstslots van bv. een half uur werken voorkomt pieken in inkom/kleedkamers/douches.
Routing	De verplaatsingsstromen / flow goed organiseren werkt afstand houden in de hand. Kunnen de aanwezigen op een veilige	<ul style="list-style-type: none"> • Pas waar het kan éénrichtingsverkeer toe

	afstand van elkaar van en naar de zwemhal gaan? Maak een denkoefening voor de inkomhal, gangen, toegangen, ...	<ul style="list-style-type: none"> • Voorkom te dicht bij elkaar kruisen, indien dit niet mogelijk is communiceer op die plaatsen dan de 'voorrangsregels' • Voorzie looplijnen waar wenselijk. Rechts lopen op trappen en in gangen? • Nooddeuren die geen branddeuren zijn, kunnen open gezet worden om zo aparte in- en uitgangen te creëren. • Kan je de stroom aankomende en vertrekkende bezoekers scheiden? • Verwijder stoelen, banken, ... om rusttijden binnen te vermijden • Duidelijke signalisatie van de looprichtingen en wachtplaatsen • Verzoek de bezoekers om de accommodatie onmiddellijke te verlaten.
	Verlies bij het aanpassen van je routing het behouden van een veilige evacuatie route en de brandveiligheid niet uit het oog.	<ul style="list-style-type: none"> • Je kan feedback vragen aan de brandweer
Onthaal	De inkomhal kan geen verzamelplaats zijn voor sporters en niet-sporters	<ul style="list-style-type: none"> • Door maximaal met online tickets en betalingen te werken, voorkom je wachtrijen. • Sporters en niet-sporters verzamelen niet in de inkomhal. Maak afspraken of ze buiten wachten (verspreid! / voorkom samenscholing) en opgehaald worden door begeleiders, of echt stipt naar de training of gereserveerd moment komen om wachttijden te vermijden. • Vraag zwemmers om na hun zwemmoment onmiddellijk te vertrekken.
	Afstand tussen bezoekers en personeel wordt gerespecteerd	<ul style="list-style-type: none"> • Buiten gearceerde kaders blijven (vb. 1,5 m afstand gewaarborgd via arcering op de vloer of door een tafel extra afstand creëren) • Fysieke afscheiding (bv. plexiglas)
Omkleedcabines / kleedkamers en douches	<p>Kleedkamers en douches mogen open.</p> <p>Hou rekening met volgende principes:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Indien deze gebruikt worden door een vaste sportgroep, kan deze groep gezamenlijk gebruik maken van deze kleedkamer en douche-infrastructuur. De kleedkamer en douches moeten gereinigd worden tussen elke sportgroep. • Indien het gaat om publieke kleedkamers en douches die gebruikt worden door een constante flow van (individuele) sporters, moeten afstandsregels gerespecteerd worden tussen sporters die niet onder hetzelfde dak leven of die niet tot dezelfde sociale bubbel behoren (<i>limiet: zie tabel op pagina 3</i>). Bepaal de 	<p>Indien open voor teams:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2 teams kunnen niet samen zitten in een kleedkamer. Voorzie een duidelijk tijdslot per team. • voorzie tijd tussenin voor een korte ontsmetting of reiniging (extra aandacht voor klinken, banken, doucheknoppen) • Voorzie personeel voor de reiniging of maak afspraken met de teamverantwoordelijke die kan instaan voor de reiniging <p>Indien open voor individuele sporters:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bepaal de capaciteit van de kleedkamer op basis van de social distance en voorzie per gebruiker 1,5 lopende meter banken/stoelen of langs de wand van de kleedkamer/douche.

	<p>maximum capaciteit van de kleedkamer in functie van het garanderen van deze onderlinge afstand. Er moet een duidelijk reinigingsschema opgemaakt worden met frequente schoonmaakmomenten.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Bekijk per kleedkamer/douche de aangepaste capaciteit en communiceer deze op de deur (binnen- en buitenkant) • Aanduidingen op de zitbanken/grond kunnen sporters ook een idee geven waar ze best gaan zitten/staan. • Als je blokzwemmen toepast, kan je afhankelijk van de kenmerken van je accommodatie (verhouding aantal bezoekers tot capaciteit omkleedcabines etc.) overwegen om een de kleedhokjes te nummeren en de bezoekers bij aankomst een nummer voor kleedhokje toe te wijzen (en een overeenkomstig nummer voor de locker).
Lockers		<ul style="list-style-type: none"> • Sluit een aantal lockers af bv. om de x lockers 1 locker open of werk met zones lockers per tijdslot • Het afsluiten van bepaalde delen van de lockerruimte kan je ook helpen bij het sturen van de doorstroming/routing van de bezoekers. • Lockers niet laten gebruiken? Dit hangt natuurlijk heel sterk af van de lokale context (controlemogelijkheden, al dan geen diefstalproblematiek, kleine lockers voor waardevolle spullen in de zwemhal, ...)
Sanitair	<p>Aandacht voor afstand aan de wastafels en piscines</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Neem niet alle piscines in gebruik. • Duid via signalisatie aan dat men afstand moet houden aan de wasbakken. • Duid aan waar mensen kunnen wachten, beperk het aantal mensen in de toiletruimte.

	Aandachtspunten	Voorbeelden van mogelijke acties
Zwemhal / zwembad	<p>Capaciteit: 1 persoon per 10 m²</p> <p>Deze densiteitsregel is niet van toepassing voor sportactiviteiten voor jongeren tot en met 12 jaar.</p> <p>1,5 m afstand houden faciliteren</p> <p>Burgerzin/verantwoordelijkheid van de zwemmers is essentieel</p> <p>Kinderen tot en met 12 jaar moeten onderling de afstandsregels niet respecteren.</p> <p>Georganiseerde activiteiten: de sportgroep is beperkt volgens de limiet voor een sportgroep, bepaald door het federale mb (<i>zie tabel op pagina 3</i>). Tijdens het sporten is onderling contact mogelijk in functie van de noodzaak voor de beoefening van de sport. Zie ook de protocollen van de federaties (zie verder).</p> <p>Zomer/sportkampen: zie hiervoor het specifieke protocol hieromtrent – aandachtspunt hierbij is om deze sportgroep volledig te scheiden van andere sportgroepen of publieke zwemmers. (<i>limiet: ziet tabel pagina 3</i>)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • De maximale bezetting per bassin communiceren. Het respecteren ervan is mee de verantwoordelijkheid van de bezoekers. De redders kunnen er dan naar verwijzen als ze vaststellen dat het er toch te druk wordt. • Baantjeszwemmen: <ul style="list-style-type: none"> ○ Zwembanen leggen ○ het aantal zwemmers per baan beperken zodat er aan de kant geen opstoppingen ontstaan ○ ‘kanthangen’ voorkomen: niet samen stilstaan in de banen • Recreatie: <ul style="list-style-type: none"> ○ Zwemmers sensibiliseren en wijzen op hun verantwoordelijkheid ○ Markeringen aanbrengen ○ Werken met tijdslots ○ Toezicht op respecteren afstand ○ Familieglijbaan/attracties per ‘sociale bubbel’ (<i>limiet: ziet tabel pagina 3</i>) ○ Capaciteit aanduiden ○ Wachtrijen in goede banen leiden ○ ... • Zwemlessen: <ul style="list-style-type: none"> ○ zie gedragscode trainers ○ zie informatie van de betrokken federaties ○ naar analogie met het kleuteronderwijs is, het dragen van een mondmasker door trainers die met kleuters (tot 6 jaar) omgaan niet nodig ○ voor bv. watergewenning of beginnende groepjes kan ervoor geopteerd worden om aan de ouders te vragen mee in het water te gaan om de oefeningen te begeleiden. Afstand tussen ouder-kind koppels onderling en de lesgever moet ook gerespecteerd worden. Weeg dit goed af tegen het principe ‘niet meer mensen binnen brengen dan nodig is’.
EHBO	<p>Pas de aangepaste EHBO- en reanimatierichtlijnen toe en voorzie de nodige persoonlijke beschermingsmiddelen voor zowel de verzorger als het slachtoffer. Voorzie in elk geval ook mondmaskers voor de gekwetste.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Afhankelijk van de aard en de ernst van de EHBO-interventie kan je overwegen om eenvoudige handelingen door (iemand uit de sociale bubbel van) de gekwetste te laten uitvoeren.
Ligweide	<p>Beperk en beheers ook de capaciteit zodat de afstandsregels gerespecteerd kunnen worden.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zie protocol/leidraad zwemgelegenheden in recreatiedomeinen

Aanbod		<ul style="list-style-type: none"> • Moedig het gebruik van eigen materiaal aan en beperk het uitlenen van materiaal. • Organiseer het uitlenen van materiaal zo dat de afstand gerespecteerd blijft.
Tribunes	<p>Enkel tijdens wedstrijden mogen toeschouwers aanwezig zijn volgens de limiet voor 'publiek indoor' voor een binnenzwembad of 'publiek outdoor' voor een buitenzwembad. Op andere momenten blijft de tribune voorlopig gesloten.</p> <p>Voor de uitbaters van permanente infrastructuur is er een mogelijkheid om bij de lokale besturen een toelating aan te vragen om een zittend publiek te ontvangen dat groter is dan het maximum aantal toegelaten toeschouwers zoals bepaald voor de limiet voor 'publiek indoor' of 'publiek outdoor' (<i>limiet: zie tabel pagina 3</i>). De lokale burgemeester moet hun aanvraag goedkeuren in akkoord met de bevoegde minister en na raadpleging van een viroloog.</p> <p>Wanneer een sportieve wedstrijd wordt georganiseerd voor meer toeschouwers dan bepaald door de limiet voor een CERM-aanvraag (<i>limiet: zie tabel pagina 3</i>), is de voorafgaande toelating van de bevoegde gemeentelijke overheid vereist.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Bakken de tribune af wanneer er geen wedstrijden zijn. • Zorg voor communicatie. • Raadpleeg het protocol voor infrastructuurbeheerders voor verdere richtlijnen. • Mondmaskers zijn verplicht voor publiek indoor en outdoor.
Lift	De lift wordt bij voorkeur niet gebruikt. Indien noodzakelijk door maximum 1 persoon en zo nodig een begeleider	<ul style="list-style-type: none"> • Zorg voor communicatie
Parking	De parking is open voor auto's en fietsers	<ul style="list-style-type: none"> • Zorg vooral aan de ingang van een scheiding van stromen.
Fietsenstalling	Fietsenparkings zijn meestal dichter dan 1,5 m bij elkaar.	<ul style="list-style-type: none"> • Zorg voor signalisatie die bezoekers eraan herinnert om afstand te houden en eventjes te wachten om iemand voorrang te geven.

2.3. Hygiëne

	Aandachtspunten	Voorbeelden van mogelijke acties
Algemeen	<p>Een virus heeft altijd een mens of dier nodig om 'in leven te blijven' en zich te kunnen delen. De kans dat je besmet wordt door het aanraken van materialen of oppervlak is klein, maar niet helemaal uitgesloten. Het is daarom belangrijk om je handen regelmatig te wassen met water en zeep of te desinfecteren met alcogel als er geen water beschikbaar is. Let erop dat je je gezicht zo weinig mogelijk aanraakt met je handen. (Bron: <i>Agentschap Zorg en Gezondheid</i>)</p> <p>Pas je poetsschema's aan om extra reinigings- en desinfectiemomenten te</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Maak gebruik van reminders <p>Advies Agentschap Zorg en Gezondheid:</p>

	voorzien. Besteed extra aandacht aan voorwerpen die vaak aangeraakt worden.	In de procedure moet er extra aandacht besteed worden aan oppervlakken en voorwerpen die vaak worden aangeraakt, zoals deurknoppen, lichtschakelaars, werkbladen, handgrepen, klavieren, toiletten, kranen en wastafels, de bankjes/hendels om de omkleedcabines te sluiten, deurtjes van de lockers, ... Voorwerpen die niet goed gereinigd kunnen worden, kan men indien mogelijk best verwijderen.
	Strikte toepassing van de schoonmaak-protocollen. Reiniging en ontsmetting wordt best uitgevoerd door personeel dat opgeleid is in het correct gebruik van aangewezen persoonlijke beschermingsmiddelen.	<ul style="list-style-type: none"> • Zorg voor de nodige opleiding en communicatie: informeer de medewerkers waarom bepaalde handelingen/maatregelen nodig zijn. • Zorg ervoor dat de vereiste PBM beschikbaar zijn
	Stel richtlijnen voor zwemmers op. Zie ‘gedragscode voor sporters’	<ul style="list-style-type: none"> • Communiqueer de hygiëneregels duidelijk. Hang ze op aan het onthaal en op de relevante plaatsen.
Routing	Beperk aanrakingen met deuren e.d.	<ul style="list-style-type: none"> • Binnendeuren maximaal open laten staan (branddeuren niet!) • Automatische deuren • Buitendeuren niet open laten staan om de ventilatiesystemen die voor de luchtverversing zorgen niet te verstoren.
Onthaal	Beperk aanrakingen met oppervlakken en voorwerpen die vaak aangeraakt worden	<ul style="list-style-type: none"> • Geef de voorkeur aan cashloos en contactloos betalen (bancontact(app)), maar verlies ook niet uit het oog dat dit voor sommige doelgroepen een drempel is of niet kan. • Voorzie evt. wattenstaafjes voor de betaalterminal of ontsmettende handgel • Zet in op online reservaties en betalingen • De zwemmer ontvangt bij reservatie een QR-code die hem toegang tot het zwembad geeft • Zorg dat vuilnisbakken niet kunnen gebruikt worden, open deksel hebben of enkel met de voet kunnen geopend worden.
	Zet in op een goede handhygiëne en voorzie minstens bij de ingang en de uitgang ontsmettende handgel voor de bezoekers.	<ul style="list-style-type: none"> • Voorzie ontsmettende handgel bij de ingang/kassa/... • Voorzie hygiëncorner met handgel, papieren zakdoekjes, ...
	Extra aandacht voor reiniging van oppervlakken en voorwerpen die regelmatig aangeraakt worden	<ul style="list-style-type: none"> • Betaalautomaten (onbemande kassa) - bancontact apparaten: regelmatig ontsmetten, ontsmettende handgel voorzien en over het verwachte gebruik ervan communiceren
	Dit is dé plaats voor het communiceren van de gedragsregels en het toegangsverbod voor mensen met ziektesymptomen	<ul style="list-style-type: none"> • Voorzie duidelijke visuele communicatie (ingang verboden voor mensen die ziektesymptomen hebben)

		<ul style="list-style-type: none">• Herhaal de basisinformatie aan de balie
--	--	---

	Aandachtspunten	Voorbeelden van mogelijke acties
Omkleedcabines / kleedkamers en douches	<p>Deze mogen open. Deze hygiënemaatregelen zijn aanvullende op het eerdere luik rond kleedkamers en douches (zie afstand houden).</p> <p>In de meeste gevallen zijn er geen specifieke ontsmettingsmaatregelen nodig. Het reinigen met water en de reguliere reinigingsmiddelen is voldoende als algemene voorzorgsreiniging.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Voorzie in poetschema extra aandacht voor reinigen of ontsmetten van deurklinken, banken en doucheknoppen/kranen. • Voor de kleedkamervloer volstaat het om goed te reinigen (meermaals per dag indien veelvuldig gebruikt). De vloer moet niet telkens gedesinfecteerd worden. • Hou in je poetschema rekening met het onderscheid in gebruik door sporters in georganiseerd verband en individuele sporters. • Door te kiezen om de ene kant voor de 'inkomende' bezoekers en de andere kant voor de 'uitgaande' bezoekers te gebruiken hebben de poetsmedewerkers tijd om een bepaalde kant te reinigen. • Elke keer ontsmetten is niet nodig, maar sommige bezoekers zullen zich hier veiliger bij voelen. Om hier aan tegemoet te komen kan je ontsmettende spray en papieren wegwerpdoekjes voorzien zodat bezoekers die dat wensen bij aankomst zelf kunnen ontsmetten (dus als aanvulling op de regelmatige reiniging). • Om het reinigen van kleedkamers en douches tussen sportgroepen door praktisch haalbaar te houden, kunnen er vanuit het principe 'gedeelde verantwoordelijkheid' afspraken gemaakt worden met de sportgroep die mee kan instaan voor de reiniging.
	Schakel haardrogers uit	
Ligweide	<p>Minimaal 1,5m afstand bewaren en een goede handhygiëne zijn de belangrijkste maatregelen om de verspreiding van het virus tegen te gaan.</p> <p>Het vernevelen of sproeien van reinigings- of ontsmettingsmiddelen over een groot oppervlak op openbare terreinen is weinig zinvol en wordt ontraden. (Bron: <i>Agentschap Zorg en Gezondheid</i>)</p>	
Lockers	<p>In de meeste gevallen zijn er geen specifieke ontsmettingsmaatregelen nodig. Het reinigen met water en de reguliere reinigingsmiddelen is voldoende als algemene voorzorgsreiniging.</p> <p>Voorzie extra reinigingsmomenten in je poetschema. Afhankelijk van de gebruiksfrequentie kan het nodig zijn om vaker te reinigen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ontsmettende handgel voorzien bij de lockers • Lockers niet laten gebruiken? Dit hangt natuurlijk heel sterk af van de lokale context (controle mogelijkheden, al dan geen diefstalproblematiek, kleine lockers voor waardevolle spullen in de zwemhal, ...)

	Besteed extra aandacht aan oppervlakken en voorwerpen die vaak worden aangeraakt.	
	Aandachtspunten	Voorbeelden van mogelijke acties
EHBO-lokaal	Agentschap Zorg en Gezondheid: Als voorzorgsreiniging is het reinigen van een EHBO-lokaal vergelijkbaar met lokalen die regelmatig gebruikt worden. Wel kan er best een procedure /werkplan opgesteld worden ingeval van melding van een bevestigde of vermoedelijk COVID-19 besmetting van een bader/bezoeker.	
	Agentschap Zorg en Gezondheid: Als in het EHBO-lokaal (of andere ruimte) een persoon met een bevestigde of vermoedelijke COVID-19-besmetting aanwezig was, is het omwille van de 'mogelijke' overleving van het virus gedurende enkele dagen in het milieu, aanbevolen om bereikbare oppervlakken in deze locaties grondig te reinigen én te desinfecteren. In de procedure moet er aandacht besteed worden aan oppervlakken en voorwerpen die vaak worden aangeraakt, zoals deurknoppen, lichtschakelaars, werkbladen, handgrepen, klavieren, toiletten, kranen en wastafels,...	
Sanitair	In de meeste gevallen zijn er geen specifieke ontsmettingsmaatregelen nodig. Het reinigen met water en de reguliere reinigingsmiddelen is voldoende als algemene voorzorgsreiniging. Voorzie extra reinigingsmomenten in je poetschema. Afhankelijk van de gebruiksfrequentie kan het nodig zijn om vaker te reinigen. Besteed extra aandacht aan oppervlakken en voorwerpen die vaak worden aangeraakt.	
Materiaal		<ul style="list-style-type: none"> • Moedig het gebruik van eigen materiaal aan. • Laat het uitlenen van materiaal via een zwembadmedewerker verlopen. • Los spelmateriaal zoals plankjes, noodles, banden, ... die in het water liggen tijdens speel-/recreatief zwemmen kunnen hier in blijven liggen en moeten niet tussentijds ontsmet worden aangezien ze continu in gechloreerd water liggen
	Sluit waterfonteintjes tijdelijk af	

Drankautomaten / waterfonteintjes	Drankautomaten zijn toegelaten, maar besteed extra aandacht aan hygiëne	<ul style="list-style-type: none"> • Reinig de plaatsen die regelmatig aangeraakt worden op frequente basis. • Voorzie ontsmettende handgel en sensibiliserende boodschappen aan de automaten.
--	---	--

2.4. Samenscholing vermijden

	Aandachtspunten	Voorbeelden van mogelijke acties
Cafetaria	Horeca mag open op basis van de heropstartprotocollen van de horecasector. Zorg dat iedereen op de hoogte is van de geldende richtlijnen en vermijdt dat dit een samenscholingsplek wordt.	<ul style="list-style-type: none"> • Vraag aan uitbater of hij opnieuw zal opstarten en wanneer (heeft ook impact op gebruik sanitair en doorstroming) • Verwijs door naar Horeca Vlaanderen voor correcte aanpak • Cafetaria in handen van clubs – maak hen bewust dat ze ook onder deze regels vallen • Uitbating door de gemeente – stel een uitbatingsplan op volgens de regels Gedeelde kantines van sportclubs vraagt om extra reinigingen na elke gebruiker en 1 afgestemd 'Corona' plan
Inkomhal		<ul style="list-style-type: none"> • Raad voor een georganiseerde activiteit of een gereserveerde zwembeurt aan om maar 5 minuten vooraf naar het zwembad te komen. • Stimuleer de bezoekers om na het zwemmen de accommodatie onmiddellijk te verlaten.
Fietsenstalling		<ul style="list-style-type: none"> • Verzoek de bezoekers niet te blijven rondhanden bij de fietsenstalling.
Parking		<ul style="list-style-type: none"> • Verzoek de bezoekers niet te blijven rondhanden op de parking.
Welness	<p>In een zwembad kan men soms ook gebruik maken van een sauna, of andere gelijkaardige accommodaties. Deze mogen vanaf 1 juli ook opnieuw opengesteld worden onder strikte voorwaarden. Deze faciliteiten vallen echter buiten het beleidsveld sport. Voor richtlijnen rond sauna's verwijzen we door naar de sectorgids 'heropening publieke thermen en privésauna's'</p> <p>Indien het niet mogelijk is om aan de vooropgestelde richtlijnen te voldoen, moeten deze accommodaties gesloten blijven.</p>	

2.5. Technische/organisatorische aandachtspunten

<p>Doeltreffende desinfectie</p>	<p>Na het reinigen met een neutraal reinigingsmiddel: een op chloor gebaseerd desinfectiemiddel (0,1% natriumhypochloriet) of een alcoholoplossing (70% ethanol gebruiken) of producten gebruiken die antimicrobiële middelen bevatten waarvan bekend is dat ze effectief zijn tegen coronavirussen (EN14476-norm). Zie bijlage 1 voor meer info over correcte dosering en gebruik. (Bron: <i>Agentschap Zorg en Gezondheid</i>)</p>	<ul style="list-style-type: none"> Waterstofperoxyde (minimaal 5%) is geschikt als desinfectiemiddel voor het corona-virus. (Bron: <i>Agentschap Zorg en Gezondheid</i>)
<p>Legionella</p>	<p>Door een verminderd waterverbruik ontstaat er stilstand in de leidingen, waardoor de kwaliteit van het drinkwater vaak terugloopt en het risico op legionellagroei kan toenemen. Mits het toepassen van een paar eenvoudige maatregelen vooraleer je de installatie weer in gebruik neemt of openstelt voor het publiek, kan je het gezondheidsrisico tot een minimum beperken. De procedure met de drie te nemen stappen en de bijhorende voorschriften kan je raadplegen via de website van het Agentschap Zorg en Gezondheid.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Het is aangeraden om, na het uitvoeren van het stappenplan voor het spoelen van het sanitaire leidingwatersysteem, een week voor opening staalnames voor legionella te laten uitvoeren door een erkend labo zodat bij opening duidelijk is of het risico voor legionellagroei en verspreiding beheerst is.
<p>Veiligheid drinkwater</p>	<p>Zie info Legionella</p>	
<p>Ventilatie</p>	<p>Een goed werkende luchtbehandelingsinstallatie is essentieel in een zwembadomgeving. Volgens het algemene advies van CDC moet ervoor worden gezorgd dat het ventilatiesysteem goed functioneert. Er moet zoveel mogelijk verse buitenlucht worden aangevoerd als redelijkerwijs mogelijk is. Er kan technisch ingegrepen worden door de verse lucht toevoer op te drijven, afhankelijk van de grootte van de zwembadhal, het aantal bezoekers, de luchtvochtigheid in de zwembadhal en de atmosferische omstandigheden buiten. In ruimtes die niet mechanische geventileerd kunnen worden moeten ramen en deuren regelmatig gedurende een kwartier wijd open te zetten . (Bron: <i>Agentschap Zorg en Gezondheid</i>)</p>	<ul style="list-style-type: none"> Laat buitendeuren niet openstaan om de ventilatiesystemen die voor de luchtverversing zorgen niet te verstoren.
<p>Chloorgehalte</p>	<p>Net als andere coronavirussen heeft SARS-CoV-2 een fragiel buitenmembraan dat gevoelig is voor oxidatiemiddelen zoals chloor. Bij hogere chloorconcentratie worden virussen sneller afgedood maar dat geldt voor alle pathogene micro-organismen. Bovendien kunnen coronavirussen niet goed overleven in water. Een geoptimaliseerde waterbehandeling en het respecteren van de waterkwaliteitsvereisten is toereikend om het potentieel risico van een COVID-besmetting via het zwembadwater te ondervangen is</p>	<ul style="list-style-type: none"> Zorg ook voor een goede verdeling van de desinfectie (maximale doorstroming en menging van het zwembadwater) Als je toch zou kiezen voor een hogere dosering van vrij beschikbaar chloor, wees je er dan van bewust dat er een verhoogd risico dat er meer desinfectiebijproducten gevormd zullen worden. Het is dan des te belangrijker dat al de parameters goed opgevolgd worden en afwijkingen goed en

	Het is aan te bevelen om niet op de uitersten te balanceren maar te streven naar een pH van 7.2 bij een vrij beschikbare chloor van minimum 0.7 mg/l. Bij hogere chloorwaarde is er bijkomend een verhoogd risico dat er meer desinfectiebijproducten gevormd zullen worden. (Bron: Agenschap Zorg en Gezondheid)	betrouwbaar geconstateerd worden en dat er zo nodig bijsturingen gebeuren.
Openingsuren	Een tijdelijke aanpassing van de openingsuren kan aan de orde zijn om de verschillende groepen zwemmers die van het zwembad gebruik willen maken hier de kans toe te geven.	
Personeels-organisatie	Streef naar een maximale 'corona-bijcholingsgraad' van redders en personen met een EHBO-diploma die in de noodprocedures een EHBO-taak hebben	<ul style="list-style-type: none"> • RedFed en ISB zetten maximaal in op aangepaste bijscholingen. De bijscholing wordt ten zeerste aangeraden aan alle redders.
	Investeer in opleiding/training van medewerkers. Iedereen moet veilig kunnen werken en het mag geen verschil maken of er bv. een vaste redder of een clubredder aan het bad staat	<ul style="list-style-type: none"> • Correct gebruik PBM's • Omgaan met verbale agressie
		<ul style="list-style-type: none"> • Het kan interessant zijn te werken met een corona-coördinator en corona-verantwoordelijken die de genomen maatregelen opvolgen en kunnen schakelen
Monitoring en ervarings-uitwisseling	Deze situatie is voor iedereen nieuw. Werk samen met de veiligheidsambtenaar van je stad of gemeente. Signaleer aandachtspunten bij de uitgewerkte protocols zodat de volledige sector kan leren uit ervaringen en verbetervoorstellen te doen.	

3. Elk zwembad moet een veilige werkplek zijn

Dit geldt vanzelfsprekend voor personeel, trainers en medewerkers, of het nu gaat om betaalde medewerkers of vrijwilligers. Onderstaande richtlijnen geven een houvast om dit te kunnen realiseren.

3.1. Algemeen

Vraag je medewerkers alert te zijn voor hun eigen gezondheid. De vereiste nodige persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM) kunnen per type medewerker verschillen (type mondmasker, plexischerm, ...) Medewerkers dragen een mondmasker indien ze in contact kunnen komen met bezoekers en hun job dit toelaat.
Pas de basis hygiëneregels toe
Een medewerker met ziektesymptomen zoals een griepig gevoel, hoest, koorts, kortademigheid, neusloop en ongewone vermoeidheid komt beter niet naar de werkplek en raadpleegt best zijn huisarts.

3.2. Afstand houden

Hou steeds rekening met de geldende afstandsregels.

	Aandachtspunten	Voorbeelden van mogelijke acties
Algemeen	Afstand houden tussen medewerkers	<ul style="list-style-type: none"> • Laat medewerkers in verschillende ruimten werken of met voldoende afstand van elkaar • Er zal dus meer dan anders individueel gewerkt worden.
Onthaalmedewerkers	Zorg dat de medewerkers bij het onthaal beschermd zijn bij het contact met de klant	<ul style="list-style-type: none"> • Heb je een open balie, neem dan maatregelen bv. plexiglas, onthaalmedewerker en bezoeker dragen mondmasker, vergroot de afstand van de balie (vb. door een extra tafel te zetten), voorzie afstands aanduiding, ...
Schoonmaakmedewerkers	Zorg dat de medewerkers onderling de afstand en de afstand tot zwembadbezoekers kunnen respecteren.	
Redders	De RedFed werkte aangepaste EHBO- en reanimatierichtlijnen uit om in de context van een zwembad op een voor het slachtoffer en redders veilige manier hulp te kunnen bieden. Zie www.redfed.be .	<ul style="list-style-type: none"> • Voorkeur voor gebruik reddingsgordel • Eenvoudige EHBO-handelingen door (iemand uit de sociale bubbel van het) slachtoffer onder begeleiding van redder • O₂-toediening met blaasballon, bufferzak en zuurstof of een MTV, beiden met HMEF-filter • ...
	Voorzie de vereiste PBM's voor je redders, deze staan opgelijst in de aangepaste richtlijnen. Zie www.redfed.be . Een PBM heeft enkel zin als het correct gebruikt wordt. Zorg voor voldoende	<ul style="list-style-type: none"> • PBM redders: handontsmettingsmiddelen, mondmaskers voor het slachtoffer, FFP2 (of FFP3) maskers, wegwerphandschoenen, veiligheidsbril

	opleiding/training en ondersteuning.	
	Pas je eigen noodprocedures aan op basis van de aangepaste richtlijnen.	
	Afstand houden tussen redders/toezichters	Neem dit op in je werkafspraken/toezichtsplan (procedure).
Toezichters	Personen met een EHBO-diploma die in de noodprocedures een EHBO-taak hebben volgen best ook een 'corona-bijbscholing'.	
	Afstand houden tussen redders/toezichters	<ul style="list-style-type: none"> • Neem dit op in je werkafspraken/toezichtsplan (procedure).
Techniekers	Afstand houden tussen techniekers – ook als het van een extern bedrijf is	<ul style="list-style-type: none"> • Voorzie een procedure

3.3. Hygiëne

	Aandachtspunten	Voorbeelden van mogelijke acties
Onthaalmedewerkers	Zorg dat de medewerkers bij het onthaal beschermd zijn bij contact met de klant.	<ul style="list-style-type: none"> • Voorzie aan de balie ontsmettingsgel • Zet in op cashloos/contactloos betalen
	Zorg dat gedeelde werkplekken (back office) hygiënisch zijn. Voor richtlijnen hieromtrent verwijzen we naar de maatregelen voor kantoorinrichtingen.	<ul style="list-style-type: none"> • Vermijd waar mogelijk gedeeld schoonmaakmateriaal of voorzie ontsmettingsmogelijkheden
Schoonmaakmedewerkers	Zorg voor een hygiënische werkomgeving waarbij er aandacht is voor gedeeld werk materiaal.	<ul style="list-style-type: none"> • Vermijd waar mogelijk gedeeld schoonmaakmateriaal of voorzie ontsmettingsmogelijkheden
Redders/Toezichters		<ul style="list-style-type: none"> • Voorzie ontsmettingsgel in het redderslokaal
EHBO	Het EHBO-materiaal moet ten allen tijde proper en bacterievrij zijn	<ul style="list-style-type: none"> • Alles ontsmetten van materiaal wat is gebruikt

4. Afsluitende bemerkingen

- Toeschouwers bij wedstrijden zijn toegestaan onder voorwaarden zoals bepaald in de leidraad sport en corona – code heel en het bijhorende protocol voor sportwedstrijden. In andere situaties (trainingen, ...) wordt dit nog zo veel mogelijk vermeden.
- Elk zwembad is uniek met een eigen aanbod en verschillende gebruikers. Het is aan de exploitant om rekening houdend met de geldende richtlijnen te bepalen welke activiteiten met welke doelgroepen kunnen hervatten.
- Het zwembad kan verhuurd worden aan bv. een zwemclub op voorwaarde dat zij de regels respecteren en hiervoor de verantwoordelijkheid dragen. Zorg voor een ondertekende afsprakennota.
- Vraag aan clubs om een coronaplan op te stellen. Als exploitant kan je hier een aantal basisvoorwaarden bepalen. Laat de clubs ook een engagement ondertekenen. Verschillende sportfederaties werkten voor hun verenigingen een sportspecifiek protocol uit zie www.zwemfed.be; www.nelos.be, www.redfed.be

Bijlage 1 // Desinfectie

Bron: Agentschap Zorg en Gezondheid

Mogelijkheden voor desinfectie, naargelang het oppervlak, zijn:

Na het reinigen met een neutraal reinigingsmiddel een op chloor gebaseerd desinfectiemiddel gebruiken (0,1% natriumhypochloriet)

- Chlooroplossing 1000 ppm wordt vers aangemaakt met chloortabletten of met bleekwater:
- Chloortabletten (natriumdichloorisocyanuraat of NaDCC) oplossen in handwarm water, aan een concentratie van 1000 ppm. Hoeveel tabletten hiervoor nodig zijn, hangt af van het gewicht van de tabletten en van het percentage actieve chloor aanwezig in de tablet.
- Bleekwater moet verdund worden in koud water:

Commerciële concentratie chlooroplossing	Hoeveelheid geconcentreerde chlooroplossing	Hoeveelheid geconcentreerde chlooroplossing
chlooroplossing 10°	32 ml per liter water	160 ml per 5 liter water
chlooroplossing 12°	26 ml per liter water	130 ml per 5 liter water
chlooroplossing 15°	20 ml per liter water	100 ml per 5 liter water
chlooroplossing 20°	16 ml per liter water	80 ml per 5 liter water

Opm. 1° = 1 chlorimetrische (Franse) graad = 3,17 g/L = 3170 ppm

- De chlooroplossing minimaal 5 minuten laten inwerken.
- Naspoelen met proper water.

!! Aandachtspunt: Meng nooit huishoudelijk bleekmiddel met ammoniak of een andere reiniger omdat er dan chloordampen kunnen ontstaan!!

Na het reinigen met een neutraal reinigingsmiddel een alcoholoplossing gebruiken (70% ethanol)

!! Aandachtspunt: Ethanol (70%) kan worden gebruikt voor desinfectie van kleine oppervlakken (max. 0,5 m²), zoals deurklinken of lichtknoppen. Bemerk: alcohol mag niet gebruikt worden voor grote oppervlakten omwille van de brandbaarheid van het product en het risico op bedwelming!!

Producten gebruiken die antimicrobiële middelen bevatten waarvan bekend is dat ze effectief zijn tegen coronavirussen.

Deze dienen te voldoen aan volgende voorwaarden):

- actief tegen Vacciniavirus volgens de EN14476 (versies 2013 en/of 2015) (=> actief tegen enveloppe virussen)

of

- actief tegen Poliovirus + Adenovirus + Norovirus volgens de EN14476 (versies 2013 en/of 2015) (=> volledige virucidie).

Waterstofperoxyde (minimaal 5%) is geschikt als desinfectiemiddel voor het corona-virus.

Of bepaalde producten aan deze vereiste voldoen wordt best besproken met de leverancier.

Hou er rekening mee dat EN14476 enkel betrekking heeft op virussen; maar natuurlijk ook de andere soorten micro-organismen belangrijk zijn bij ontsmetting. Daarvoor gelden volgende normen:

- Oppervlakteontsmetting (sprays/concentraten):
 - Bacteriën: EN 13727 (2015) + EN 13697 (2015)
 - Gisten: : EN 13727 (2015) + EN 13697 (2015)

- Oppervlakteontsmetting (wipes):
 - Bacteriën: EN 13727 (2015) + EN 16615 (2015)
 - Gisten: EN13624 (2013) + EN 16615 (2015)
- Ontsmetting door onderdompeling:
 - Bacteriën: EN 13727 (2015) + EN 14561 (2006)
 - Gisten: EN13624 (2013) + EN 14562 (2006)

Bespreek met de leverancier van de producten of deze aan bovenstaande eisen voldoen.

!!Aandachtspunt: Volg de toepassingsinstructies van de fabrikant!!

Reiniging en ontsmetting wordt best uitgevoerd door personeel dat opgeleid is in het correct gebruik van aangewezen persoonlijke beschermingsmiddelen.